

Oponentský posudok

habilitačnej práce MUDr. Vladimíra Popelku, PhD.

MUDr. Vladimír Popelka, PhD., odborný asistent Kliniky úrazovej chirurgie Lekárskej fakulty Slovenskej lekárskej Univerzity a Univerzitnej nemocnice Bratislava, predložil ako habilitačnú prácu monografiu „Zlomeniny pätovej kosti“ z roku 2017, ktorej je jediným autorom.

Voľba témy

Problematika zlomenín pätovej kosti je veľmi aktuálna z hľadiska medicínskeho i spoločenského. V posledných 20 rokoch došlo k zásadnému pokroku v diagnostike a liečbe týchto zlomenín, stále však neexistuje univerzálny spôsob liečby. Preto každý literárny počín napísaný s cieľom utriediť existujúce údaje o tejto problematike, je v súčasnej dobe žiaduci.

Rozsah a členenie práce

Kniha má 126 strán a je členená do 17 kapitol. Text vhodne dopĺňa 18 tabuliek, dva grafy, 125 obrázkov a jeden algoritmus. Rozsah práce je adekvátny zvolenej téme a členenie práce je dostatočne názorné pre vysvetlenie všetkých súčastí monografie.

Úvod

Stručne charakterizuje náplň a ciele monografie.

Teoretické kapitoly

V úvodných kapitolách je venovaná pozornosť problematike funkčnej anatómie členkového kĺbu a nohy s dôrazom na oblasť zadnej časti nohy, výskytu zlomenín pätovej kosti a mechanizmu jej poranenia a patologickej anatómii týchto zlomenín. Kapitoly sú prehľadné a dostatočne názorné, mám k nim dve pripomienky. Zrozumiteľnosti textu by prospelo presné označenie jednotlivých anatomických štruktúr v obrázkoch znázornených na fotografiách anatomických preparátov nohy. Druhou je nesprávne použitie pojmu „incidencia“ v súvislosti s určením percentuálneho výskytu zlomenín pätovej kosti v rámci všetkých zlomenín.

Kapitoly venované diagnostike

Kapitoly strednej časti knihy sa zaoberajú klinickým obrazom zlomeniny pätovej kosti, jej diagnostikou zobrazovacími metódami, jednotlivými RTG a CT klasifikáciami používanými v súčasnej traumatologickej praxi a skórovacími systémami hodnotiacim funkčné výsledky liečby. Tieto kapitoly sú pre účely edukácie začínajúcich kolegov hodnotné.

Kapitoly venované terapii

Najrozsiahlejšia časť knihy je zameraná na liečbu zlomenín pätovej kosti. Venuje sa konzervatívnej a operačnej liečbe, spôsobom peroperačného sledovania správnosti operačného postupu, pooperačnej starostlivosti a doliečovaniu pacientov s týmito zlomeninami, komplikáciám a ich riešeniu, ako aj špeciálnym problémom týchto zlomenín (polytraumatizovaný pacient, otvorené zlomeniny, atypické zlomeniny pätovej kosti). Problematika je vysvetlená názorne, doplnená vlastnými skúsenosťami i citáciami skúseností iných autorov, ktoré uviedli vo svojich publikáciách a monografiách. Za nedostatok považujem nepresne vymedzený pojem „komplikácia“, do ktorého boli opakovane implementované i indikačné či operačné chyby. Rovnako tak pojmy „akútny“ a „chronický“ infekt sú nepresné (akútna alebo chronická je osteomyelitída, pri infekčných komplikáciách operačnej liečby sa používajú pojmy včasný, oneskorený a neskorý infekt).

Vlastný súbor pacientov

Posledná kapitola obsahuje štandardné vyhodnotenie vlastného súboru 122 pacientov liečených so 137 zlomeninami pätovej kosti v období 8 rokov a dobou sledovania 6-36 mesiacov, na základe ktorého boli postulované záverečné odporúčenia pre liečbu týchto zlomenín. Originálny a veľmi prehľadný je algoritmus liečby hodnotný pre klinickú prax.

Literatúra

Výber 83 citovaných titulov písaných slovensky, česky, anglicky a nemecky považujem za reprezentatívny.

Naplnenie cieľov práce

Ciele monografie vytýčené v úvode boli naplnené.

Pripomienky

Mám dve pripomienky:

1. Prekvapilo ma množstvo preklepov a pravopisných či nomenklatúrnych nepresností a chýb (sustentakulum tali na str. 11, neutrálny trojuholník na str. 15 verzus negatívny trojuholník na str. 25, pylon na str. 20 verzus pilon na str. 21, zámena Schanzovej skrutky za Schantzovu skrutku v celej monografii, opakovaná zámena priezviska Mc Reynolds za Mc Reinods, splynutie dvoch stehov podľa Algövera a podľa Donattiho do jedného na str. 58, označenie tej istej firmy raz ako Synthes, inokedy ako Synthes-Johnson), ktoré podľa môjho názoru nepatria do habilitačnej práce a už vôbec nie do monografie. Tento problém však nie je problémom iba autora, ale aj špatne odvedenej redaktorskej práce nakladateľstva.
2. Opakovane sa vyskytlo nepresné citovanie prací (napr. na str. 17 malo byť ⁴⁰ miesto ³⁹, na str. 59 malo byť Nosewicz a kol. a Kikuchi a kol.).

Fundovanosť autora a pracoviska

MUDr. Vladimír Popelka, PhD., je odborným asistentom Kliniky úrazovej chirurgie Lekárskej fakulty Slovenskej lekárskej Univerzity a Univerzitnej nemocnice Bratislava. Táto klinika je vnímaná odbornou verejnosťou ako kvalitné traumatologické pracovisko. Riešenie zlomenín pätovej kosti patrí medzi dominantné problematiky činnosti autora i pracoviska. Monografia MUDr. Vladimíra Popelku, PhD., vyšla z bohatého materiálu kliniky.

Celkové zhodnotenie monografie

Predložená monografia sa zaoberá aktuálnou problematikou zlomenín pätovej kosti a splňuje podmienky kladené na edukačný materiál pre študentov medicíny a mladých lekárov venujúcich sa traumatológii pohybového ústrojenstva. Všetky moje pripomienky sa týkajú formálnej stránky knihy a neznižujú jej odbornú úroveň.

Otázky

MUDr. Vladimíra Popelku, PhD., sa chcem spýtať:

1. Čo vás viedlo pri antibiotickej profylaxii zahájiť túto už večer pred operáciou a pokračovať 24 hodín? Prečo nie jednorazová dávka spoločne s premedikáciou, ktorá je pri ošetrovaní zlomenín obvyklá?
2. Prečo u pacientov bez imobilizácie podávate miniheparinizáciu po dobu jedného mesiaca?
3. Prečo antiedematóznu liečbu Aescinom podávate „minimálne do zhojenia rany (14 dní)“?

4. Domnievate sa, že 36mesačné sledovanie je dostatočné? Nebolo by lepšie pri hodnotení výsledkov operačnej liečby zlomenín pätovej kosti sledovať pacientov 5 a viacej rokov vzhľadom k tomu, že poúrazová a pooperačná artróza po intraartikulárnych zlomeninách vzniká obvykle v tomto časovom horizonte?

Záverečné hodnotenie

Monografiu „Zlomeniny pätovej kosti“ predloženú MUDr. Vladimírom Popelkom, PhD., ako habilitačnú prácu považujem za kvalitnú po stránke obsahovej. Autor ponúkol návod na liečbu zlomenín pätovej kosti, ktorý nie je jednotný u nás ani v zahraničí. Upozornil na to, že každý pacient musí byť liečený individuálne, lebo morfológia zlomeniny a faktory týkajúce sa celkového stavu pacienta vždy ovplyvňujú výber optimálnej liečby. Práve dôraz na to, že je nemysliteľné u všetkých typov zlomenín uniformne používať k osteosyntéze jednu techniku, ale že je nutné mať k dispozícii plnú paletu moderných osteosyntetických prostriedkov, je, podľa môjho názoru, hlavným prínosom knihy pre klinickú prax. Preto odporúčam váženým členom vedeckej rady prijať túto prácu k obhajobe a v prípade úspešnej obhajoby navrhnúť udelenie titulu „docent“ MUDr. Vladimírovi Popelkovi, PhD.

V Prahe dňa 15. augusta 2018.

prof. MUDr. Valér Džupa, CSc.

Ortopedicko-traumatologická klinika

3. LF UK a FNKV

Šrobárova 50

100 34 Praha 10